

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETRTI ODDELEK

SKLEP

Pritožba št. 6368/10
Tomislav PERME
proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (četrti oddelek) je 21. februarja 2017 kot senat treh sodnikov v sestavi:
Nona Tsotsoria, *predsednica*,
Krzysztof Wojtyczek,
Marko Bošnjak, *sodnika*,
in Andrea Tamietti, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,
ob upoštevanju zgoraj navedene pritožbe, vložene 22. januarja 2010,
ob upoštevanju stališč, ki jih je predložila tožena vlada, in stališč, ki jih je v odgovor predložil pritožnik,
po razpravi sklenilo:

DEJSTVA

1. Pritožnik Tomislav Perme je slovenski državljan, rojen leta 1939, in živi v Polju v Ljubljani.
2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala J. Morela, državna pravobranilka.
3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 16. junija 2014.

A. Okoliščine zadeve

4. Okoliščine zadeve, kot sta jih navedli stranki, so povzete v nadaljevanju.
5. Pritožnik je lastnik dveh parcel, št. 716 in 717, v katastrski občini Stična. Parceli na eni strani mejita na parcelo št. 718, ki je v zemljiško knjigo vpisana kot javno dobro. Pritožnik trdi, da je parcelo št. 718 podedoval skupaj s parcelama št. 716 in 717, vendar je iz dokazil, ki jih je

predložila vlada, to je iz kopij zgodovinskih lokacijskih načrtov in zgodovinskih izpiskov iz zemljiške knjige, razvidno, da je bil pritožnik v zemljiško knjigo vpisan le kot lastnik parcel št. 716 in 717 in da se parcela št. 718, ki jo upravlja Občina Ivančna Gorica, uporablja kot javna pot že najmanj od leta 1868.

6. Leta 2003 je Občina Ivančna Gorica (v nadaljnjem besedilu: občina) pripravila razvojni načrt za sosednje območje, ki je med drugim določal, da bo občina odkupila del pritožnikovih parcel za gradnjo nove ceste in ureditev vpisov v zemljiški knjigi.

7. Leta 2005 je občina razširila navedeno pešpot in jo asfaltirala.

8. 9. aprila 2005 se je pritožnik v pismu občini pritožil, da nova cesta prečka obe njegovi parceli in da je bilo nekaj precej velikih dreves, ki so rasla na teh parcelah, posekanih in odstranjenih z njegove lastnine. Pritožnik je zahteval, da se njegova lastnina vrne v prvotno stanje in da se mu plača nadomestilo za škodo ali alternativno, da se mu plača nadomestilo za razlaščeno lastnino in motenje posesti.

9. 14. aprila 2005 je občina odgovorila, da je bila obravnavana cesta zgrajena na zemljišču, ki ustreza parceli št. 718. Pritožniku je tudi zagotovila, da pri gradnji ceste njeni delavci niso posekali in odstranili nobenih njegovih dreves.

10. 15. aprila 2005 je pritožnik vložil kazensko ovadbo proti neznani osebi v zvezi s posekom in tatvino približno desetih dreves ter navedel imena nekaj možnih osumljencev. Policija ni uspela odkriti storilca.

11. Leta 2007 je občina priznala, da je javna cesta posegala v pritožnikovi parceli, in ponudila, da odkupi sporno zemljišče.

12. 10. novembra 2007 je pritožnik v pismu občini zahteval, da se opravi geodetska meritev ter določi površina dela njegovih parcel, ki je bil spremenjen v cesto in ga mora zato občina odkupiti.

13. 11. februarja 2008 je geodetsko podjetje povabilo pritožnika, naj se udeleži pregleda na kraju samem, pri katerem se bodo določile točne meje med parcelo št. 718 in njegovima parcelama št. 716 in 717 v skladu z občinskim razvojnim načrtom, sprejetim leta 2003 (glej 6. odstavek).

14. Pritožnik je istega dne odgovoril, da te meje ni več mogoče natančno določiti, ker je občina medtem zgradila cesto, ki prečka njegovi parceli. Pri pregledu na kraju samem bi torej bilo treba določiti, koliko cesta posega v njegovo lastnino. Pritožnik se je vendarle udeležil pregleda na kraju samem, a ni hotel podpisati geodetskega zapisnika o označitvi mej med parcelami.

15. 4. marca 2008 je pritožnik znova zahteval, da občina določi točno površino delov njegovih parcel, po katerih poteka cesta.

16. 20. marca 2008 je občina obvestila pritožnika, da po njenih podatkih cesta pokriva 125 kvadratnih metrov (m^2) površine njegovih parcel. Vendar je ta ocena temeljila na podatkih v razvojnem načrtu in ne na dejanskih meritvah na kraju samem. Občina je tudi obvestila pritožnika, da bi za

izvedbo razvojnega načrta iz leta 2003 potrebovala še dodatnih 738 m² njegovih parcel.

17. Pritožnik se ni strinjal z oceno, saj je sam izmeril površino in določil, da asfaltirani del ceste pokriva 155 m² njegovih parcel.

18. Pozneje je bila opravljena cenitev zemljišča in občina je pritožniku ponudila odkup po ceni 60 evrov (EUR) na kvadratni meter. Pritožnik je zahteval 485 EUR na kvadratni meter. Občina ni bila pripravljena sprejeti njegove cene in prodaja ni bila opravljena.

19. 16. maja 2008 je pritožnik vložil pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Ivančna Gorica (v nadaljnjem besedilu: odlok) v delu, ki določa, da je cesta, ki prečka njegovi parceli, javna cesta. Pritožil se je, da cesta poteka čez njegovi parceli št. 716 in 717. Trdil je tudi, da ni jasno, kako je parcela št. 718 postala javna last, saj je bila včasih njegova zasebna lastnina.

20. Medtem je občina nadaljevala postopek označitve mej med parcelami. Pritožnik se ni strinjal z mejo, kakor jo je označil geodet 11. februarja 2008, ni pa te označitve izpodbijal v sodnem postopku.

21. 23. aprila 2009 je občina predložila svoje stališče glede pritožnikove pobude za presojo ustavnosti in zakonitosti odloka in obrazložila, da se je z leti potek ceste morda res spremenil in da cesta poteka čez pritožnikovi parceli, vendar občina ne more urediti zadeve, dokler niso označene meje med parcelami. Dodala je, da je že kupila vse druge zasebne parcele, čez katere je bila zgrajena obravnavana cesta.

22. 10. junija 2009 je območna geodetska uprava izdala odločbo o označitvi mej med parcelo št. 718 in več parcelami, ki nanjo mejijo, vključno s parcelama št. 716 in 717.

23. 15. junija 2009 je pritožnik vložil pritožbo zoper odločbo pri Ministrstvu za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) in trdil, da je geodetska uprava dejansko spremenila meje med njegovima parcelama in javno parcelo št. 718 brez pravne podlage.

24. 9. julija 2009 je ustavno sodišče ugotovilo, da sporna cesta prečka pritožnikovi parceli, in razglasilo odlok za protiustaven v delu, ki dele sporne ceste, kjer ta prečka pritožnikovi parceli št. 716 in 717, določa za javno cesto. Odločilo je tudi, da mora občina ugotovljeno protiustavnost odpraviti v šestih mesecih, tako da z lastnikom sklene pravni posel za pridobitev zemljišča, začne postopek razlastitve zemljišča ali spremeni odlok in odpravi protiustavno določbo.

25. 17. decembra 2009 je ministrstvo zavrnilo pritožnikovo pritožbo zoper odločbo o označitvi mej (glej 23. odstavek). Ni bilo izkazano, da bi pritožnik izpodbijal to odločbo v sodnem postopku.

26. 25. januarja 2012 je občinski svet Občine Ivančna Gorica izvršil sklep ustavnega sodišča (glej 24. odstavek), tako da je spremenil odlok. Po spremenjenem odloku je pot krajša, tako da nič več ne poteka ob parcelah št. 716 in 717 ali čez njiju.

27. Po označitvi mej je občina 19. septembra 2014 začela fizično odstranjevati del ceste, ki je posegal v parceli št. 716 in 717, tako da je zožila asfaltirano površino in odstranila temelje ceste. Dela so se končala 6. oktobra 2014, ko je bilo na parcelah vzpostavljeno prvotno stanje in so bili postavljeni prometni znaki, ki uporabnike obveščajo, da ta del ceste ni javna cesta.

28. Ni razvidno, da bi pritožnik kadar koli uporabil katero koli pravno sredstvo in skušal popraviti zatrjevano napako v zemljiški knjigi ali terjati odškodnino na domačih sodiščih za čas, ko je cesta potekala čez parceli št. 716 in 717.

B. Upoštevana domača zakonodaja

29. Relevantne določbe Zakona o ustavnem sodišču se glasijo:

"22. člen

(1) Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, se začne z vložitvijo pisne zahteve predlagatelja oziroma s sklepom ustavnega sodišča o sprejetju pobude za začetek postopka.

(2) Ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, obsega tudi oceno skladnosti zakonov in drugih predpisov z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in s splošnimi načeli mednarodnega prava."

"48. člen

(1) Če ustavno sodišče oceni, da je zakon, drug predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, protiustaven ali nezakonit zato, ker določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ne ureja ali ga ureja na način, ki ne omogoča razveljavitve oziroma odprave, sprejme o tem ugotovitveno odločbo.

(2) Zakonodajalec oziroma organ, ki je izdal protiustaven oziroma nezakonit predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, mora ugotovljeno protiustavnost oziroma nezakonitost odpraviti v roku, ki ga določi ustavno sodišče."

PRITOŽBA

30. Pritožnik se je pritožil, da je Občina Ivančna Gorica dejansko razlastila njegovo premoženje, ker ni spremenila odloka občinskega sveta v skladu s sklepom Ustavnega sodišča in je zgradila javno cesto čez njegovo zemljišče, ne da bi mu priznala odškodnino.

PRAVO

31. Pritožnik se je pritožil, da je občina Ivančna Gorica posegala v njegovo pravico do mirnega uživanja svojega premoženja.

32. Sodišče meni, da je pritožnikov očitke treba preučiti po 1. členu protokola št. 1 konvencije, ki se glasi:

"Vsaka fizična ali pravna oseba ima pravico do spoštovanja svojega premoženja. Nikomur ne sme biti lastnina odvzeta, razen če je to v javnem interesu v skladu s pogoji, ki jih določa zakon, in ob spoštovanju splošnih načel mednarodnega prava.

Ta določba pa nikakor ne omejuje pravice držav, da uveljavijo zakone, za katere menijo, da so potrebni za nadzor nad uporabo premoženja v skladu s splošnim interesom ali za zagotovitev plačila davkov, drugih prispevkov ali denarnih kazni."

A. Navedbe strank

33. Vlada je navedla, da je občinski svet Občine Ivančna Gorica 25. januarja 2012 spremenil odlok in s tem izvršil sklep Ustavnega sodišča z dne 9. julija 2009. Poleg tega je bil najpozneje 6. oktobra 2014 odstranjen del ceste, ki je posegal v pritožnikovo parcelo, in na zemljišču je bilo vzpostavljeno prejšnje stanje. Nazadnje, postavljeni so bili prometni znaki, ki uporabnike ceste obveščajo, da ta del ceste ni javna cesta. Vlada je ugovarjala, da pritožnik ne more več trditi, da je žrtev kršitve svojih pravic, ker je bila vzpostavitev prejšnjega stanja (*restitutio in integrum*), uresničena s temi ukrepi, njegova primarna zahteva.

34. Glede pritožnikovega očitka, da mu ni bila priznana odškodnina, je vlada trdila, da bi pritožnik, potem ko je Ustavno sodišče razglasilo odlok za protiustaven, lahko sprožil pravdni postopek, v katerem bi terjal odškodnino za premoženjsko škodo, ki naj bi mu nastala. Če se lahko razume, da je pritožnik želel tudi odškodnino za nepremoženjsko škodo, je vlada navedla, da pritožnik ni dokazal vzročne zveze med zatrjevano kršitvijo in kakršno koli škodo, ki bi mu nastala, in zato po domači zakonodaji ni upravičen do odškodnine.

35. Glede parcele št. 718 je vlada trdila, da je že od devetnajstega stoletja določena za javno pot in ni bila nikoli v lasti pritožnika. V dokaz je predložila kopije zgodovinskih izpiskov iz zemljiške knjige in zgodovinskih lokacijskih načrtov (glej 5. odstavek). Trdila je, da je imel pritožnik na voljo številna domača pravna sredstva za popravo domnevno napačnega vpisa v zemljiško knjigo in da ni izkoristil nobenega.

36. Nazadnje je vlada tudi zatrdila, da pritožnik Sodišča tekom postopka pred njim ni obvestil o izvršitvi sklepa Ustavnega sodišča z dne 9. julija 2009 in je s tem zlorabil svojo pravico do pritožbe.

37. Pritožnik ni izpodbijal navedbe vlade, da je bila cesta odstranjena s parcel št. 716 in 717. Je pa ugovarjal, da Ustavno sodišče ni odredilo odstranitve ceste, pač pa ureditev stanja s predpisi. Navedel je, da je lastnik

parcele št. 718, ker le-ta omogoča dostop do parcel št. 716 in 717, in da to dejstvo zmotno ni bilo vpisano v zemljiško knjigo.

B. Presoja Sodišča

1. Očitek glede parcele št. 718

38. Sodišče najprej ugotavlja, da je iz dokumentov, ki jih je predložila vlada, razvidno, da je parcela št. 718 določena kot javna pot od leta 1868 (glej 5. in 35. odstavek). Pritožnik ni predložil nobenih dokumentov, ki bi dokazovali nasprotno. V vsakem primeru pritožnik nikoli ni sprožil nobenega sodnega postopka, s katerim bi izpodbijal vpis v zemljiški knjigi, ali vložil tožbe za priznanje lastninske pravice (glej 28. odstavek).

39. Glede pritožnikove pritožbe, da je označitev mej med parcelo št. 718 in parcelama št. 716 in 717 posegla v njegovo pravico do mirnega uživanja premoženja, je treba opozoriti, da je ministrstvo 17. decembra 2009 ta očitek zavrnilo in da pritožnik ni izkazal, da bi izpodbijal to odločbo pred pristojnim sodiščem (glej 25. odstavek).

40. To pomeni, da pritožnik glede svojih očitkov v zvezi s parcelo št. 718 ni izčrpal relevantnih domačih pravnih sredstev. Ta del pritožbe je zato treba zavrniti v skladu s prvim in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

2. Očitek glede parcel št. 716 in 717

41. Vlada je glede tega dela pritožbe uveljavljala številne predhodne ugovore. Sodišče ugotavlja, da ni treba obravnavati vseh ugovorov vlade, saj je ta očitek v vsakem primeru nesprejemljiv iz v nadaljevanju navedenih razlogov.

42. Vlada je navedla, da je občinski svet Občine Ivančna Gorica izvršil sklep Ustavnega sodišča, tako da je spremenil svoj odlok, in da je bil del ceste, ki je potekal čez parceli št. 716 in 717, odstranjen (glej 27. in 33. odstavek). Tako občina ni več na noben način posegala v pritožnikovi parceli.

43. Pritožnik ni izpodbijal teh navedb (glej 37. odstavek).

44. Ob upoštevanju domačih odločb, posebej namenjenih odpravi stanja, zaradi katerega se je pritožnik pritožil, mora Sodišče preučiti, ali pritožnik v okoliščinah zadeve še vedno lahko trdi, da je po 34. členu konvencije žrtev kršitve 1. člena protokola št. 1.

45. Sodišče znova poudarja, da odločba ali ukrep v korist pritožnika načeloma še ni dovolj, da se pritožniku odvzame status "žrtve", če domači organi niso izrecno ali smiselno priznali kršitve konvencije in nato tudi zagotovili zadoščenja zanjo (glej *Eckle proti Nemčiji*, 15. julij 1982, 66. odstavek, serija A št. 51; *Amuur proti Franciji*, 25. junij 1996, 36. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih* 1996-III; in *Rotaru proti*

Romuniji [VS], št. 28341/95, 35. odstavek, ESČP 2000-V). Le kadar so ti pogoji izpolnjeni, subsidiarnost varovalnega mehanizma konvencije izključi obravnavanje pritožbe (glej, med drugim, *Jensen in Rasmussen proti Dansk* (sklep), št. 52620/99, 20. marec 2003).

46. V obravnavani zadevi Sodišče ugotavlja, da je Ustavno sodišče v svojem sklepu z dne 9. julija 2009 presodilo, da je odlok protiustaven v delu, ki določa obravnavano cesto kot javno, glede njenih delov, ki prečkajo pritožnikovi parceli št. 716 in 717 (glej 24. odstavek). Sodišče je zadovoljno, da je sodišče s tem izrecno priznalo, da je prišlo do kršitve pritožnikovih pravic.

47. Glede drugega dela načela *Eckle*, to je narave zadoščenja, Sodišče poudarja, da je vprašanje, ali pritožnik lahko uveljavlja status žrtve, gledano splošno, –odvisno od tega, ali ima pravni interes za to, da Sodišče ugotovi kršitev njegovih pravic po konvenciji. Pri presoji tega interesa je treba upoštevati kakršno koli premoženjsko ali nepremoženjsko škodo, ki je nastala pritožniku zaradi zatrevane kršitve (glej *Schlader proti Avstriji* (sklep), št. 30193/96, 7. marec 2000, in *Auerbach proti Nizozemski* (sklep), št. 45600/99, 29. januar 2002). Sodišče je ob upoštevanju okoliščin zadeve kot celote in nepremoženjskih ukrepov, sprejetih za odpravo očitane kršitve, že presodilo, da pritožnik ne more več uveljavljati statusa žrtve, tudi če mu ni bila prisojena odškodnina na domači ravni (glej zlasti *Auerbach* (sklep); *Goebl proti Madžarski* (sklep), št. 81097/12, 15. marec 2016; *Arrigo in Vella proti Malti* (sklep), št. 6569/04, 10. maj 2005; in *M. A. proti Združenemu kraljestvu* (sklep), št. 35242/04, 26. april 2005).

48. Ob uporabi teh načel pri obravnavani zadevi Sodišče ugotavlja, da je Ustavno sodišče odredilo občini, da izvede enega od treh možnih ukrepov za popravo stanja, o katerem se je pritožil pritožnik; kupi zemljišče, izvede postopek razlastitve v zameno za odškodnino ali spremeni občinski odlok v delu, ki je predvideval gradnjo javne ceste na pritožnikovem zemljišču (glej 24. odstavek). Občinski svet Občine Ivančna Gorica je ta sklep izvršil tako, da je 25. januarja 2012 spremenil odlok, tako, da del ceste, ki poteka vzdolž parcel št. 716 in 717, ni več javna cesta (glej 26. odstavek). Še več, najpozneje 6. oktobra 2014 je bilo na pritožnikovih parcelah vzpostavljeno prejšnje stanje, saj je bil del ceste, ki je posegal vanju, odstranjen. Poleg tega, postavljeni so bili tudi prometni znaki, ki uporabnike ceste obveščajo, da ta del ceste ni javna cesta (glej 27. odstavek).

49. Sodišče torej ugotavlja, da je bil sklep Ustavnega sodišča izvršen. Pritožnik je dosegel zadoščenje z vrnitvijo v prejšnje stanje, kar je bila ena od treh možnih oblik odprave spornega stanja, ki jih je Ustavno sodišče izrecno navedlo. Pritožnik temu ni ugovarjal in tudi iz upoštevanih določb domače zakonodaje ne izhaja, da bi bilo Ustavno sodišče z zakonom pooblaščen, da poleg razglasitve odloka za protiustavnega in odreditve odprave stanja pritožniku prisodi kakršno koli odškodnino za škodo, ki jo je utrpel. Če se lahko razume, da je pritožnik menil, da bi mu morala biti poleg

zadoščenja, ki ga je dobil s sklepom Ustavnega sodišča, prisojena tudi odškodnina, bi lahko po izdaji tega sklepa sprožil pravdni postopek in terjal odškodnino za premoženjsko škodo, kakor je opozorila vlada (glej 34. odstavek). Pritožnik ni navedel nobenih argumentov o nasprotnem. Niti ni trdil, še manj pa dokazal, da po domači zakonodaji ni imel na voljo nobenih ustreznih pravnih sredstev za odškodnino.

50. Ker tak odškodninski zahtevek ni bil vložen in ni bilo očitano, da razpoložljiva domača pravna sredstva niso nudila dovolj možnosti za zadoščenje, Sodišče ob upoštevanju navedenega meni, da je ukrep, ki ga je odredilo Ustavno sodišče in izvršila občina, zadoščal za obravnavo bistva pritožnikove pritožbe po 1. členu protokola št. 1 konvencije.

51. V teh okoliščinah je Sodišče zadovoljno, da je bilo zadoščenje, ki so ga zagotovili organi, zadostno za odpravo pritožnikovega statusa žrtve po 34. členu konvencije.

52. Iz tega izhaja, da je ta del pritožbe neskladen *ratione personae* z določbami konvencije po točki a tretjega odstavka 35. člena konvencije in ga je treba v skladu s četrtem odstavkom 35. člena konvencije zavrniti.

Iz teh razlogov Sodišče soglasno

razglaša, da je pritožba nesprejemljiva.

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano 16. marca 2017.

Andrea Tamietti
namestnik sodnega tajnika

Nona Tsotsoria
predsednica